

Kävlinge kommun

Granskning av skolskjuts och
specialskjuts som bedrivs av Taxi
Trelleborg AB

Innehåll

1. Inledning	2
1.1. Bakgrund.....	2
1.2. Syfte och revisionsfrågor	2
1.3. Genomförande	2
1.4. Revisionskriterier.....	3
2. Granskningsresultat	4
2.1. Kostnad för skolskjuts och specialskjuts.....	4
2.2. Uppföljning och kontroll	6
3. Sammanfattande bedömning	8
<i>Bilaga 1: Källförteckning .....</i>	<i>9</i>

1. Inledning

1.1. Bakgrund

När skötseln av en kommunal angelägenhet genom avtal har lämnats över till en privat utförare, ska kommunen kontrollera och följa upp verksamheten samt genom avtalet tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnats över (Kommunallag 2017:725, 10 kap, § 8-9).

Taxi Trelleborg AB blev den 1 december 2018 Kävlinge kommuns nya leverantör för färdtjänst, matttransport, skolskjuts och specials kjuts. Det har kommit till revisionens kännedom att det sedan ingått avtal mellan kommunen och leverantören kan ha förekommit större avvikelser gentemot avtal i den verksamhet som Taxi Trelleborg AB bedriver i kommunen.

Mot bakgrund av ovan har revisorerna granskat om utbildningsnämnden har tillräcklig insyn och bedriver tillräcklig kontroll och uppföljning för att kunna förutse och upptäcka avvikelser gentemot avtal för den verksamhet som Taxi Trelleborg AB bedriver i kommunen.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte har varit att bedöma om utbildningsnämnden genomför tillräckliga kontroller och uppföljningar för att kunna förutse och upptäcka avvikelser gentemot avtal i den verksamhet som bedrivs av Taxi Trelleborg AB i kommunen. Vidare har granskningens syfte varit att bedöma om utbildningsnämnden har tillräcklig insyn i den verksamhet som bedrivs av Taxi Trelleborg AB i kommunen.

Följande revisionsfrågor besvaras:

- ▶ Finns det avvikelser mot avtal i fakturor med tillhörande fakturaunderlag för de tjänster som Taxi Trelleborg AB levererar till Kävlinge kommun?
- ▶ Vilken insyn har utbildningsnämnden i den verksamhet som bedrivs av Taxi Trelleborg AB i kommunen?
- ▶ Har utbildningsnämnden genomfört kontroller och uppföljning för att förutse och upptäcka avvikelser av Taxi Trelleborg AB?

1.3. Genomförande

Granskningen grundas på intervjuer, dokumentstudier och stickprov. Intervju har skett med biträdande sektorchef för utbildning, inköpsstrateg och kundtjänsthandläggare. Dokumentationsstudien har omfattat interna styrdokument, avtal, fakturor och fakturaunderlag samt körjournaler. Stickprovgranskningen omfattar 200 stickprov på körjournaler gällande december 2018 – augusti 2019.

Granskningen avser 2019 och är genomförd oktober 2019 – februari 2020.

1.3.1. Avgränsning

Denna granskning avgränsas genom att endast granska verksamheten för skolskjuts och specialskjuts¹. Därmed kommer de bedömningar som görs i denna granskningsrapport inte att avse verksamheterna för färdtjänst och mattransport.

1.4. Revisionskriterier

1.4.1. Kommunallag (2017:725) kap. 5 och kap. 10

Enligt kap. 5 §3 ska fullmäktige för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare.

Kap. 10 reglerar överlämnande av kommunala angelägenheter till privata utförare. Kommunen ska, vid överlämnande av skötseln av en kommunal angelägenhet genom avtal till privat utförare, kontrollera och följa upp verksamheten. Vidare ska kommunen genom avtalet tillförsäkra sig information som möjliggör för allmänheten att ha insyn i den verksamhet som lämnats över till den privata utföraren.

1.4.2. Program för externa utförare, KF 2018-11-26 §12

Programmets syfte är att säkerställa kommunens uppföljning och kontroll av externa utförare. Vidare är det även att öka allmänhetens insyn i verksamheter som överlämnats till externa utförare samt att kommunen ska förbättra sitt strategiska förhållningssätt när externa utförare anlitas.

Genomförande av uppföljning av externa utförare ligger på respektive nämnd, nämndernas verksamhetsuppföljning och rapportering ska innefatta externa utförare. Uppföljningen av verksamheten ska, enligt programmet för externa utförare, bestå av mål, kvalitets- och ekonomistyrning. Under upphandlingsprocessen ska krav på uppföljning och insyn fastställas och regleras i avtalet. I avtalet ska det tydligt framgå hur samt med vilken frekvens som samverkan ska ske mellan kommunen och den externa utföraren. Vidare ska uppföljningen ske på ett sådant sätt som möjliggör jämförelse mellan olika utförare.

Enligt programmet för externa utförare ansvarar varje nämnd för att det i avtalet med den externa utföraren är preciserat vilken information kring verksamheten som ska vara tillgänglig och redovisas publikt.

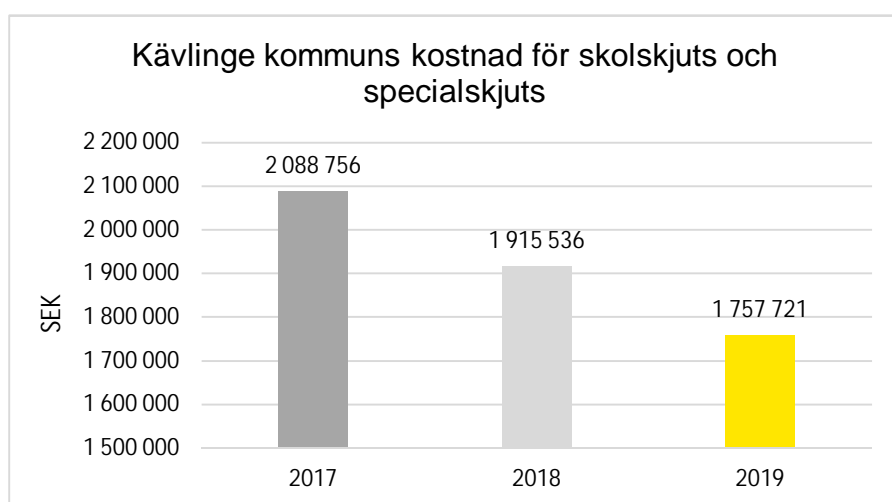
¹ Specialskjuts innebär, enligt kommunens avtal med den externa leverantören Taxi Trelleborg AB, skolskjuts för elever med funktionsnedsättning som medför att ordinarie skolskjuts inte är ett alternativ.

2. Granskningsresultat

2.1. Kostnad för skolskjuts och specialskjuts

2.1.1. Iakttagelser

Kommunen har under januari 2017 till och med november 2018 haft den externa aktören Taxi Kävlings AB som leverantör av skolskjuts och specialskjuts. Från och med december 2018 har kommunen istället haft Taxi Trelleborg för samma tjänster. Nedan visas kommunens kostnad under 2017, 2018 respektive 2019.

Figur 1. Kostnad för kommunens skolskjuts och specialskjuts

Som figuren ovan visar har kommunens kostnad för skolskjuts och specialskjuts minskat från 2017 till 2019. Kommunen har i januari 2020 upptäckt fel i faktureringen från Taxi Trelleborg AB som gäller från augusti 2019 till december 2019. Kommunen har påtalat detta för leverantören. Felaktigheterna gäller att Taxi Trelleborg AB inte har genomfört en prisindexjustering med 4,75 procent, enligt avtal. Detta innebär att kommunen från augusti 2019 till och med december 2019 har fakturerats för lite för skolskjuts och specialskjuts. Även kilometerpriset per resenär har inte stämt under perioden augusti 2019 till december 2019. Kilometerpriset borde enligt uppgift varit cirka 11 SEK, efter en prisindexjustering, men kilometrepriset har för perioden istället haft ett snitt på 6,50 SEK.

I avtalet mellan kommunen och den externa leverantören Taxi Trelleborg AB framgår att ersättningen för skolskjuts och specialskjuts är kilometerpris per fordonstyp med resenär i fordon. Priset per kilometer utgår, enligt avtalet, endast för den sträcka som resenären medföljer fordonet. Ingen kilometerbaserad framkörning utan resenär eller tomkörning berättigar till ersättning i form av kilometerpris. Fordonstyp reglerar kilometerpriset. Om leverantören utför köruppdraget med en fordonstyp som inte överensstämmer med resenärens krav och har ett högre kilometerpris kommer det lägre kilometerpriset att användas. Kilometerpriserna för respektive fordonstyp är följande:

Fordonstyp	Pris per kilometer med resenär i fordon
Personbil	10,50 SEK

Specialfordon	11,50 SEK
---------------	-----------

Priserna är enligt avtalet fasta till och med den 30:e juni 2019. Priserna är exkl. mervärdesskatt. Enligt avtalet är kilometerpriset "Pris per kilometer med resenär i fordon för personbil inom skolskjuts och specials kjuts". Enligt kommunens inköpsstrateg innebär detta att kilometerpriset är per elev i fordonet och att detta vid samåkning innebär att flera resenärer betalar vars ett kilometerpris samtidigt för samma fordon.

De uppgifter som ska framgå i fakturaunderlaget är följande:

- ▶ Fordonstyp
- ▶ Restyp: Ensamåkning eller samåkning
- ▶ Personnummer
- ▶ Namn
- ▶ Den adress som fordonet hämtar på
- ▶ Den adress fordonet lämnar på
- ▶ Startdatum och starttid
- ▶ Slutdatum och sluttid
- ▶ Resans längd i kilometer
- ▶ Totalbelopp för resan
- ▶ Mervärdesskatt för resan
- ▶ Chaufför
- ▶ Reseidentifikation

Resenären har, enligt avtalet, rätt att avboka skolskjutsresa eller specials kjutsresa senast 30 minuter innan planerad start av resa. Enligt kommunens inköpsstrateg innebär detta att om avbokningen inte genomförs senast 30 minuter innan planerad start av resa ska en avgift tas ut som att eleven åker sträckan.

Allmänhetens rätt till insyn i verksamheten

I avtalet regleras utförarens skyldighet avseende insyn i verksamheten. Utföraren ska, utan dröjsmål, på begäran lämna sådan information som säkrar rätten för insyn för allmänheten. Med undantag för information om enskilda individer betraktas den information som kommunen hämtar in från utföraren som offentlig handling.

Kvalitetssäkring och uppföljning

Enligt avtalet mellan kommunen och Taxi Trelleborg AB ska beställaren (kommunen) omedelbart kontakta leverantören om kommunen vid stickprovskontroll upptäcker brister. Vid samrådsmöten mellan kommunen och leverantören ska uppföljning av gällande avtal ske. Vidare ska kommunen och leverantören, enligt avtalet, kontinuerligt uppdatera varandra om de förhållanden som i något avseende kan påverka vad som har avtalats. Uppföljningsmöten mellan parterna ska hållas två gånger per år.

Leverantören ska årligen delta i uppföljning av uppdragets genomförande. Vid uppföljningsmötet ska bland annat köruppdrag, leveranslistor, förseningar, resestatistik och fakturaunderlag kontrolleras och diskuteras.

I avtalet står det att priset är *pris per kilometer med resenär i fordon*. Inköpsstrategen menar att det är en vanlig skrivelse och såg likadan ut i avtal med tidigare leverantör. Skrivelsen

betyder, enligt strategin, att priset är per resenär multiplicerat med antalet kilometer. Varje resenär som stiger in i fordonet genererar därmed en ny prisenhet.

I de körjournaler som revisionen har mottagit förekommer flertal registrerade körningar som varat i 0 minuter och är 0 km i körsträcka, trots detta har de flesta av körningarna debiterats kommunen. Detta även om avtalet anger att kilometerpris inte berättigar ersättning vid framkörning eller tomkörning utan endast när resenär medföljer i fordonet. I körjournalen för januari 2019 registrerades 48 körningar med en körsträcka på 0 km, samtliga debiterades kommunen enligt körjournalen. De intervjuade uttrycker vid intervju att de inte vet varför kostnaderna uppstår och kan inte förklara avvikelserna för de fall där kommunen debiterats trots att körningens sträcka varit 0 km. Enligt intervju har nämnden inte följt upp de körningar om 0 km som debiterats av leverantören. Vid sakgranskningen framkom att kommunen nu uttrönt att kostnaderna för körningar med 0 km är körningar där avbokning av resan inte skett i tid. I körjournalerna framgår att varje körning om 0 km har genererat en kostnad för kommunen om 106 kronor. Inköpsstrategin menar att kostnaden om 106 kr för 0 km är priset för försenad avbokning. Hur detta pris beräknats fram alternativt avtalats fram går inte att utröna av avtalet.

2.1.2. Bedömning

Vi ser det som en brist att avtalet inte tydliggör vilket pris som kommunen ska betala i de fall som avbokning skett mindre än 30 minuter innan avfärd.

Vidare är det vår bedömning att det inte framgår tydligt av avtalet om kilometerpriset är beräknat per enskild elev och elevens åkta sträcka.

2.2. Uppföljning och kontroll

2.2.1. Iakttagelser

Kommunen har ett avtal med en extern aktör som heter Optiplan AB. Avtalet gäller från den 1:a mars 2017 till den 28:e februari 2019, med möjlighet till två förlängningar à 1 år. Avtalet omfattar stödfunktion där leverantören Optiplan AB planerar och handlägger skolskjuts och specialskjuts för elever i grund- och särskolan. Processen för uppföljning av fakturor ser i avtalet ut enligt nedan:

1. Baserat på planerad trafik tar Optiplan AB fram kostnadsberäkningar för skolskjutsen samt gör en preliminär prognos som överlämnas till kommunens kontaktperson.
2. Kommunens kontaktperson sänder över fakturor för kännedom gällande skolskjuts till Optiplan AB.
3. Baserat på utförd trafik och de fakturor som kommunen sänder över till Optiplan AB stämmer Optiplan AB av kostnaderna och meddelar eventuella avvikelser från den lagda prognosen till kommunens kontaktperson.

Enligt avtalet ska leverantören Optiplan AB på kommunens begäran kunna redovisa en noggrann uppföljning av utförd trafik gentemot beställd trafik ned på elevnivå.

Vid intervju framkom att kommunens kontaktperson skickar fakturan från Taxi Trelleborg AB till Optiplan AB för rimlighetskontroll. Enligt uppgift återkopplar Optiplan AB till kommunens kontaktperson via mail när deras rimlighetsbedömning är genomförd. Därefter sakattesterar kommunens kontaktperson fakturan och skickar vidare för slutattest till kommunens sektorchef för utbildning. Optiplan AB har enligt intervju inte, sedan kommunens avtal med Taxi Trelleborg

AB började gälla, återkopplat med anmärkning på eventuella avvikelser mellan kostnader och den lagda prognosen.

Enligt uppgift från Optiplan AB² har de inte mottagit något elevunderlag för uppföljning och kontroll sedan avtalet mellan kommunen och Taxi Trelleborg AB började gälla. Eftersom Optiplan AB inte har mottagit något elevunderlag menar de att de inte har haft möjlighet att kontrollera och följa upp planerade kontra utförda resor på elevnivå. Optiplan AB menar vidare att de inte utan underlag från Taxi Trelleborg AB kan granska utförda resor då till exempel avbokningar inte registreras i Optiplan AB:s system utan måste manuellt förses av Taxi Trelleborg AB.

Enligt intervju med funktioner inom kommunen har anställda inom utbildningsnämnden själva genomfört stickprovskontroller av utförd trafik på elevnivå. Kontrollerna har inte dokumenterats. Vid dessa stickprovskontroller har avvikelser identifierats, vilka har visat på både högre och lägre debiteringar än enligt avtal.

2.2.2. Bedömning

Det är vår bedömning att det är positivt att rimlighetskontroll av fakturor görs på övergripande nivå.

Det är däremot en brist att nämndens genomförda kontroller av körjournaler på elevnivå inte har dokumenterats. För att kontrollerna ska kunna bedömas som tillräckliga bör dessa vara systematiskt genomförda och väl dokumenterade. Detta för att säkerställa tillräcklig efterlevnad av gällande lagstiftning och styrdokument.

---

² Uppgift från den 28:e oktober 2019

3. Sammanfattande bedömning

Vår bedömning är att utbildningsnämnden inte bedriver tillräcklig kontroll och uppföljning av den verksamhet som bedrivs av Taxi Trelleborg AB för att kunna säkerställa tillräcklig efterlevnad av gällande lagstiftning, avtal och styrdokument. Vår bedömning grundar sig på att de kontroller som genomförts inte har dokumenterats och inte genomförts i tillräcklig utsträckning. Det är vår bedömning att uppföljningen kan stärkas av leverantörens utförda uppdrag gentemot avtal.

Vidare är det vår bedömning att avtalet mellan kommunen och Taxi Trelleborg AB innehåller otydligheter avseende kilometerpris vid samåkning samt vid försenad avbokning. Det är en brist att otydligheterna inte utreddes innan avtalsperioden påbörjades.

Revisionsfrågor	Svar
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Finns det avvikelser mot avtal i fakturor med tillhörande fakturaunderlag för de tjänster som Taxi Trelleborg AB levererar till Kävlinge kommun? 	<p>Ja. Vid intervju framkom uppgifter om att kommunen i sina kontroller har identifierat avvikelser. Dessa har däremot inte dokumenterats i tillräcklig utsträckning.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Vilken insyn har utbildningsnämnden i den verksamhet som bedrivs av Taxi Trelleborg AB i kommunen? 	<p>Utbildningsnämnden har en delvis tillräcklig insyn i den verksamhet som bedrivs av Taxi Trelleborg AB i kommunen då de tar del av leverantörens körjournaler på elevnivå. Däremot framkommer otydligheter i avtalet mellan kommunen och leverantören vilket innebär osäkerhet från nämndens sida avseende hur vissa kostnader uppkommer.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Har utbildningsnämnden genomfört kontroller och uppföljning för att förutse och upptäcka avvikelser av Taxi Trelleborg AB? 	<p>Delvis. Leverantören Optiplan AB genomför övergripande rimlighetskontroller. De intervjuade uppger att de har genomfört egna stickprovskontroller på elevnivå, men kontrollerna är inte dokumenterade.</p>

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi utbildningsnämnden att:

- ▶ Systematiskt genomföra och dokumentera kontroller av utförda körningar gentemot avtal, samt
- ▶ tydligt dokumentera och följa upp de avvikelser som noteras i kontrollerna.

Kävlinge den 24:e februari 2020

Malin Lundberg
EY

Julia Campbell
EY

Bilaga 1: Källförteckning

Intervjuade funktioner:

- ▶ Biträdande sektorchef utbildning
- ▶ Inköpsstrateg, ekonomiavdelningen
- ▶ Kundtjänsthandläggare

Medverkat vid intervjuerna:

- ▶ Fernando Dinis-Viseu, förtroendevald revisor

Dokument:

Avtal med bilagor mellan kommunen och Taxi trelleborg AB gällande färdtjänst, skolskjuts, mattransporter m.m.

Avtal med bilagor mellan kommunen och Optiplan AB gällande stödfunktion för skolskjuts

Fakturor samt fakturaunderlag från Taxi Trelleborg AB för december 2018 – augusti 2019

Kommunens kartläggning av skolskjutsprocessen

Körjournaler för Taxi Trelleborg AB för december 2018 – augusti 2019

Program för externa utförare, KF 2018-11-26 §12